

Regelbunden tillsyn i Nils Fredriksson Utbildnings gymnasium

Gymnasieskola

Inledning

Skolinspektionen har granskat verksamheten i Svedala kommun och besökt Nils Fredriksson Utbildnings gymnasium den 21 oktober 2008. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för den regelbundna tillsynen.

Tillsynen riktas mot tre huvudområden: **Kunskaper, Normer och värden** samt **Ledning och kvalitetsarbete**. Bedömningarna av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om den regelbundna tillsynen finns i separata material och på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).

På de punkter där Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs har huvudmannen och rektorn för skolan ansvar för att åtgärder vidtas. Åtgärderna ska redovisas till Skolinspektionen inom tre månader från dagen för Skolinspektionens beslut, dvs. senast den 7 april, 2009.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömning är dels dokument från kommunen och Nils Fredriksson Utbildnings gymnasium, dels den information som samlats in under besöket. I skolan intervjuades rektorn, lärare, annan personal och elever. Även annan information om kommunen och skolan från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts.

Rektorn har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Beskrivning av skolan

Tabell 1: Antal elever på Nils Fredriksson Utbildnings gymnasium

Skolan/verksamheten	Antal elever
Gymnasieskola	255

Källa: Skolans egna uppgifter 2008-10-21

Nils Fredriksson Utbildnings (NFU) gymnasium är beläget centralt i Svedala och bedrivs i lokaler som tidigare tillhört ett sockerbruk. Gymnasieskolan startade år 2003 och innevarande år finns cirka 25 procent av kommunens gymnasieelever i skolan. Skolan erbjuder utbildning inom de nationella programmen barn- och fritidsprogrammet, naturvetenskapsprogrammet, omvårdnadsprogrammet, samhällsvetenskapsprogrammet samt teknikprogrammet s.k. TeknikCollege i samarbete med Trelleborgs och Vellinge

kommun. Dessutom finns individuella programmet och ett specialutformat program, kallat kombiprogrammet. Skolan har en profil, Räddningstjänst.

I samma byggnader finns även vuxenutbildningen som redovisas i en egen rapport och kvalificerad yrkesutbildning som inte omfattas av denna tillsyn.

Utbildningen är kursutformad och genom kombiprogrammet har eleverna möjlighet att kombinera kurser ur de olika nationella programmen. I flertalet kurser inom karaktärsämnena får eleverna sin undervisning tillsammans med vuxenstuderande.

Med anledning av tjänstledighet leds skolan vid inspektionsbesöket av en rektor tillika gymnasiechef med ansvar för samtliga gymnasiefrågor, vuxenutbildning, studie- och yrkesvägledning och arbetsmarknadsprogram med flyktingverksamhet. Under hösten 2008 provas en organisation med fyra processledare varav en är ansvarig för allt elevstödsarbete.

Bedömningar

Motiveringsrutan under varje bedömningspunkt fylls endast i när Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs. I detta material används begreppet styrdokument som en samlande beteckning för relevanta författningar och allmänna råd.

Kunskaper

Inom detta granskningsområde behandlas skolans kunskapsresultat och arbetet för att varje elev ska nå de nationella målen för lärandet uttryckta i läroplan och kursplaner. Vidare granskas vilka förutsättningar skolan ger för att eleverna ska nå målen.

1.1 Kunskapsresultat

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om eleverna tillägnar sig kunskaper i enlighet med läroplanens mål, programmålen och kursplanernas mål.

Kommentar och bedömning:

Av skolans kvalitetsredovisning framgår att den första kullen elever i gymnasiet gick ut år 2007. Antal med slutbetyg var 44 och med behörighet till högskola 42.

Av Skolverkets statistik för år 2007 framgår att NFU gymnasiums resultat mätt i genomsnittlig betygspoäng och behörighet till vidare studier ligger över såväl kommungruppens som rikets. Skolans statistik för år 2008 visar att andelen elever med utökat program är cirka 10 procent och att andelen elever med reducerat program är 20 procent.

Enligt rektor blir det möjligt först 2008 att jämföra andelen slutbetyg inom 4 år. Siffran för riket år 2006 var 82 procent och indikation är att skolan hamnar på en liknande eller något lägre siffra.

NFU:s gymnasieskola har sedan 2004 följt upp resultat från individuella programmet. Rektor och personal bedömer att andelen elever som går vidare till nationellt program är hög, men att andelen som når målen för programmet under 3 år inte är mer än drygt hälften. De får inte ofta ett fullständigt slutbetyg utan det blir samlat betygsdokument.

Andelen elever från individuella programmet som fått anställning eller gått vidare till utbildning under perioden 1996 – 2006 var 85 procent.

Skolan har inte gjort någon sammanställning av andelen elever med studieavbrott, men eftersom många byter program och en hel del tillkommer under året som avbryter sina studier i andra kommuner är omsättningen enligt rektor och personal hög.

1.2 Uppföljning och kommunikation av kunskapsresultat

Bedömningspunkter

1.2.1 Lärarna följer fortlöpande upp elevernas kunskapsutveckling och resultat i alla kurser i förhållande till styrdokumentens krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

Motivering

1.2.2 Varje elev ges minst en gång per termin ett utvecklingssamtal där man med den individuella studieplanen som grund ger en samlad information om elevens kunskapsutveckling och studiesituation.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

Motivering

1.3 Bedömning och betygssättning

Bedömningspunkter

1.3.1 Lärarna använder resultaten från de nationella kursproven för att bedöma elevers kunskapsutveckling och som stöd för betygssättning.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

Motivering

4 (13)

1.3.2 Lärarna utgår vid bedömning och betygssättning från de nationella målen i kursplanerna och från betygskriterierna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

Motivering

1.3.3 Betyg sätts och utfärdas och betygskatalog förs enligt författningarnas krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

Motivering

1.4 Genomförande av utbildningen

Bedömningspunkter

1.4.1 Läroplanens strävansmål, programmålen och kursplanernas mål anger inriktningen för skolans utbildning.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
Enligt skolförfattningarna ska läroplanens strävansmål, programmålen och kursplanernas mål ange inriktningen för skolans utbildning. NFU gymnasium är enligt intervjuer och dokumentation en kursutformad skola med små undervisningsgrupper och hög grad av integrering. Undervisningen utformas i stor utsträckning mot mål i läroplan och kursplaner. Programmålen anger i viss mån utbildningens inriktning i de yrkesförberedande programmen, barn- och fritidsprogrammet, omvårdnadsprogrammet och TeknikCollege. I de studieförberedande programmen, naturvetenskapsprogrammet och samhällsvetenskapsprogrammet samt i det specialutformade programmet, kombiprogrammet, har programmålen dock kommit i skymundan. Skolan har uppmärksammat detta och har för avsikt att i den nya organisationen tydliggöra programmålen och öka graden av s.k. infärgning av dem i kärnämnen. Inspektörerna instämmer i skolans egen bedömning att åtgärder behövs för att programmålen i högre utsträckning ska ange inriktningen för skolans utbildning.

1.4.2 Eleverna har inflytande över hur deras utbildning utformas och ges möjlighet att kunna påverka, vara delaktiga och ta ansvar.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

Motivering

1.4.3 Skolan strävar mot att varje elev utvecklar en insikt om sitt eget sätt att lära och en förmåga att utvärdera sitt eget lärande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

Motivering

1.4.4 De som arbetar i skolan samverkar inom och mellan verksamheterna och med det omgivande samhället för att göra skolan till en god miljö för elevernas utveckling och lärande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

Motivering

1.5 Anpassning av verksamheten till elevernas behov**Bedömningspunkter****1.5.1 Skolans undervisning anpassas till den enskilde elevens behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande.**

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

Motivering

6 (13)

1.5.2 Särskilt stöd ges till elever som har svårigheter i skolarbetet.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

Motivering

1.5.3 Vid behov av särskilda stödåtgärder utarbetas alltid åtgärdsprogram som uppfyller författningarnas krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

Motivering

1.5.4 Skolans individuella program förbereder först och främst eleven för studier på ett nationellt eller specialutformat program och följer en fastställd plan.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

Motivering

2 Normer och värden

Inom detta granskningsområde behandlas skolans arbete för att påverka och stimulera eleverna att omfatta vårt samhälles gemensamma värderingar och låta dem komma till uttryck i vardaglig handling.

2.1 Normer och värden i studiemiljö och samvaro

Bedömningspunkter

2.1.1 Skolan utgör en trygg miljö som är inriktad på lärande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

Motivering

2.1.2 Skolan och lärarna bedriver ett aktivt värdegrundsarbete.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

Motivering

2.1.3 Skolan har upprättat en likabehandlingsplan i enlighet med författningarna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
Enligt lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever ska huvudmannen för verksamheten eller den huvudmannen bestämmer se till att det finns en likabehandlingsplan för varje enskild verksamhet. Planen ska syfta till att främja barns och elevers lika rättigheter oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder och att förebygga och förhindra trakasserier och annan kränkande behandling. I planen ska planerade åtgärder redovisas. Planen ska årligen följas upp och ses över. NFU har upprättat en likabehandlingsplan under medverkan av elever och personal som är väl känd och används i det dagliga värdegrundsarbetet. Planen omfattar även vuxenutbildningen och det är otydligt vad som gäller för respektive verksamhet. Vidare saknar planen en specifik redovisning av gymnasieskolans behov av ett förebyggande arbete utifrån en aktuell kartläggning i förhållande till diskrimineringsgrunderna. En sådan redovisning skulle i sin tur utgöra utgångspunkt för vilka insatser som avses påbörjas och genomföras under det kommande året. Skolinspektionen bedömer att skolans likabehandlingsplan inte uppfyller lagens krav, vilket måste åtgärdas.

3 Ledning och kvalitetsarbete

Inom detta granskningsområde behandlas tillgång till utbildning samt verksamhetens ledning och personal och hur skolan följer de nationella bestämmelserna som omfattar dessa grupper. Den regelbundna tillsynen granskar dessutom rektors och personalens ansvarstagande för skolans målinriktning och myndighetsutövning samt hur skolans kvalitetsarbete fungerar för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen.

3.1 Tillgång till likvärdig utbildning

Bedömningspunkter

3.1.1 Varje elev erbjuds det garanterade antalet undervisningstimmar och den erbjudna undervisningstiden kan redovisas.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
I gymnasieförordningen anges att styrelsen för utbildningen ska kunna redovisa hur varje elev har erbjudits sin garanterade undervisningstid. Inspektörerna har tagit del av skolans poängplaner som visar planeringen för respektive program. Vid intervjuer med rektor, lärare och elever framkom dock att schemakrockar och arbetsplatsförlagd utbildning gör att många elever missar kurser som de "får ta igen" vid senare tillfälle. Därmed går även elevernas reella valmöjlighet förlorad. Skolan har uppmärksammat detta och bedömer visserligen att eleverna får den undervisning de behöver för att nå målen men kan inte garantera att eleverna får den garanterade undervisningstiden. Skolinspektionen bedömer att skolan måste säkerställa att och redovisa hur eleverna får sin garanterade undervisningstid.

3.1.2 Skolan erbjuder eleverna valmöjligheter i enlighet med författningarna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
Styrelsen för utbildningen beslutar enligt gymnasieförordningen om vilka valbara kurser som ska erbjudas inom respektive nationellt program. Erbjudandet ska omfatta ett allsidigt urval av kurser som tillsammans kan ge en breddning och en fördjupning av elevernas kunskaper. I Nils Fredriksson Utbildnings gymnasium har inspektörerna mött elever som är mycket medvetna om sina utbildningsmål och sitt sätt att lära. Skolan gör insatser för att ge varje elev en god introduktion till sina gymnasiestudier. Som ett led i detta arbete är kurserna Arbetssätt och lärande, LPL 1201, Datorkunskap, DAA 1201, samt Kommunikation, LPL 1204, obligatoriska för samtliga elever och betecknas av skolan som "profilkurs". Genom att göra dessa kurser obligatoriska minskas det valbara utrymmet för eleverna, vilket inte är förenligt med bestämmelserna när det gäller kurserna Arbetssätt och lärande och Kommunikation.

Skolinspektionen bedömer att skolan måste se till att kurserna Arbetssätt och lärande och Kommunikation är valbara och inte obligatoriska.

3.1.3 Skolans specialutformade program uppfyller författningarnas krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

Motivering

3.1.4 Skolans lokala kurser uppfyller författningarnas krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

Styrelsen för utbildningen får enligt gymnasieförordningen fastställa lokalt valbara kurser.

Skolan erbjuder tre lokala kurser inom profilen Räddningstjänst; Operativt arbete, Samverkan, ledarskap och psykologi samt Säkerhet och skydd för människa, egendom och miljö som vardera omfattar 100 gymnasiepoäng. Kursernas kvalitet varierar dock till innehåll och form. Som exempel kan nämnas att ämnestillhörigheten kan ifrågasättas när det gäller kurserna Samverkan, ledarskap och psykologi samt Säkerhet och skydd för människa, egendom och miljö. Några av målen är otydligt utformade och det saknas kurskod för kursen Samverkan, ledarskap och psykologi. Det finns följaktligen lokala kurser på skolan som inte motsvarar kraven i författningarna.

Skolinspektionen bedömer att skolan måste göra en översyn och se till att de lokala kursplanerna svarar mot kraven i bestämmelserna.

3.1.5 Skolans lokala inriktningar uppfyller författningarnas krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

Motivering

10 (13)

3.1.6 Skolan erbjuder eleverna studie- och yrkesorientering.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

Motivering

3.1.7 Utbildningen är avgiftsfri för alla elever med undantag för vissa hjälpmedel eller enstaka inslag som kan medföra en obetydlig kostnad för eleverna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

Motivering

3.2 Personalens utbildning**Bedömningspunkter****3.2.1 Skolans lärare har utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver.**

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

Motivering

3.2.2 Rektor har genom utbildning och erfarenhet förvärvat pedagogisk insikt.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

Motivering

3.3 Rektors ansvar

Bedömningspunkter

3.3.1 Rektor håller sig förtrogen med det dagliga arbetet och tar som pedagogisk ledare det övergripande ansvaret för att utbildningen inriktas på att nå de nationella målen.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

Motivering

3.3.2 Rektor fattar beslut enligt bestämmelserna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

Motivering

3.4 Kvalitetsarbete

Bedömningspunkter

3.4.1 Skolan bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete, det vill säga planerar, följer upp och utvärderar sin verksamhet samt tar tillvara resultaten och omsätter dessa i åtgärder för att förbättra måluppfyllelsen.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
Skolans verksamhet måste enligt läroplanen utvecklas så att den svarar mot uppställda mål. Den dagliga pedagogiska ledningen av skolan och lärarnas professionella ansvar är förutsättningar för att skolan utvecklas kvalitativt. Detta kräver att undervisningsmålen ständigt prövas, resultaten följs upp och utvärderas och att nya metoder prövas och utvecklas. Ett sådant arbete måste ske i ett aktivt samspel mellan skolans personal och elever och i nära kontakt med såväl hemmen som med det omgivande samhället. Lärare i NFU:s gymnasieskola bedriver ett gott kvalitetsarbete på individnivå genom att noggrant följa varje elevs kunskapsutveckling med hjälp av den indi-

12 (13)

viduella studieplanen. Lärare genomför även utvärderingar tillsammans med eleverna på grupp nivå och kommunicerar dessa utvärderingar med eleverna samt vidtar åtgärder för att pröva nya metoder i sina respektive kurser och ämnen. Skolan saknar dock sammanställda resultat på grupp nivå t ex inom respektive program och på skolvå. Sådana sammanställningar skulle kunna ligga till grund för att analysera de samlade resultaten och därmed skapa möjligheter för insatser för hela skolan.

Skolinspektionen bedömer att skolans kvalitetsarbete behöver utvecklas så att skolans verksamhet utvecklas mot uppställda mål.

3.4.2 Kvalitetsarbetet dokumenteras i en kvalitetsredovisning som uppfyller förordningens krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

Enligt förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet ska varje skola som ingår i det offentliga skolväsendet årligen upprätta en skriftlig kvalitetsredovisning som ett led i den kontinuerliga uppföljningen och utvärderingen av verksamheten. Arbetet med kvalitetsredovisning ska främja skolans kvalitetsarbete och därigenom bidra till att förverkliga utbildningarnas nationella mål. Kvalitetsredovisningen syftar även till att ge information om verksamheten och dess måluppfyllelse och ska innehålla en bedömning av i vilken utsträckning de nationella målen för utbildningen har förverkligats och en redogörelse för vilka åtgärder skolan avser att vidta för ökad måluppfyllelse. I kvalitetsredovisningen ska verksamhetens förutsättningar, arbetet i verksamheten och utbildningens måluppfyllelse redovisas. Kvalitetsredovisningen ska utarbetas under medverkan av lärare och övrig personal och studerande ska ges möjlighet att delta i arbetet.

NFU:s kvalitetsredovisning för 2007 omfattar både gymnasieskolan och vuxenutbildningen. Kvalitetsredovisningen innehåller beskrivning av verksamhetens förutsättningar, åtgärder, mål, utvärderingsarbete samt i viss mån redovisning av måluppfyllelse. Redovisning av måluppfyllelsen i gymnasieskolan framträder dock inte tydligt och det saknas bedömning av i vilken utsträckning de nationella målen för utbildningen har förverkligats i form av t ex betyg och resultat av de nationella ämnesproven. Lärare, övrig personal och elever har inte getts möjlighet att medverka i arbetet med kvalitetsredovisningen i tillräcklig utsträckning.

Skolinspektionen bedömer att NFU:s kvalitetsredovisning måste utvecklas så att den motsvarar kraven i förordningen och utarbetas under medverkan av elever. Lärare, övrig personal och elever måste ges möjlighet att delta i arbetet.

2009-01-07 Lund

Irène Sehlin

Helena Olivestam Torold